

Аналитикалық материал

№ _____

2024 жылғы 04 сәуір

Ғарыш мониторингінің өсімдік шаруашылығы бойынша деректері

Дереккөздер: Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне (бұдан әрі – ЦДИАӨМ) ведомстволық бағынысты «Қазақстан Ғарыш Сапары» ұлттық компаниясы» АҚ.

Деректерді алудың құқықтық негізі: «Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы 19-2-тармағына сәйкес ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының (бұдан әрі – Бюро) құзыретіне тиісті уәкілетті мемлекеттік органдардан, ұйымдардан мемлекеттік тапсырыстар мен мемлекеттік-жекешелік әріптестікті жүзеге асыру кезінде қалыптастырылған деректерді, оның ішінде статистикалық қызметті жүзеге асыру кезінде Жерді қашықтан зондтау деректерін өтеусіз негізде алу және пайдалану кіреді;

2023 жылғы 11 қаңтарда қол қойылған Бюро мен ЦДИАӨМ арасындағы Техникалық ерекшелік шеңберінде «Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ (бұдан әрі – ҚҒС АҚ) мынадай мәліметтерді ұсынады: сүрі алқаптардың ауданы, егістік алаңы, жайылым жерлері және жекелеген дәнді дақылдар өнімділігінің болжамды мәні.

Пайдаланылатын ақпараттық жүйелер: Жайылым жерлерін ғарыштан мониторингтеу pasture.gharysh.kz геосервисте, өсімдік шаруашылығы бойынша agro.gharysh.kz көрсетілген.

Әдіснамалық тәсілдер

Болжамды өнімділік пен жалпы жинауды спутниктен бағалау дәнді дақылдар мен дақылдардың регрессиялық сызықтық моделі негізінде жүзеге асырылады, метеорологиялық, статистикалық параметрлерді спутниктік және жердегі өлшеу деректерімен кешендестіруге негізделген. Жерді қашықтан зондтау (бұдан әрі – ЖҚЗ) деректері ретінде вегетациялық индекстер пайдаланылды, олардың біріншісі NDVI – Normalized Difference Vegetation Index – ауыл шаруашылығы алқаптарының жай-күйі, атап айтқанда фотосинтетикалық белсенді биомассаның мөлшері туралы дұрыс ақпаратты көрсететін индекс. Осы индексті есептеу нәтижелерін қолдану дақылдардың жай-күйінің өзгеру динамикасын, олардың өсу қарқыны мен дамуын, вегетациялық кезеңін, сондай-ақ жағымсыз құбылыстардың әсерін (өсімдіктердің қоздырғыштармен зақымдануы, табиғи құбылыстар және т.б.) бағалауға мүмкіндік береді. Келесі көрсеткіш – «Өсімдік жамылғысының саулығы» вегетативтік индексі VHI (Vegetation Health Index). Индекс өсімдік

жамылғысының тежелуін сипаттайтын екі VCI индексінің (Vegetation Condition Index) және TCI температуралық режимінің индексінің (Temperature Condition Index) жиынтығына негізделген.

1-кесте

Сүрі алқаптар алаңы

га

Облыс атауы	Шаруашылықтардың барлық санаты	оның ішінде	
		ауыл шаруашылығы кәсіпорындары	дара кәсіпкерлер және шаруа немесе фермер қожалықтары
Қазақстан Республикасы	1 703 116,4	1 077 578,8	625 537,6
Абай	10 980,3	4 546,5	6 433,8
Ақмола	482 535,2	392 887,3	89 647,9
Ақтөбе	39 937,2	15 119,8	24 817,4
Алматы	23 504,6	8 984,0	14 520,6
Атырау	-	-	-
Батыс Қазақстан	30 926,2	6 535,1	24 391,1
Жамбыл	22 921,5	18 940,3	3 981,2
Жетісу	21 286,3	3 349,8	17 936,5
Қарағанды	68 621,1	50 264,8	18 356,3
Қостанай	526 006,1	227 289,1	298 717,0
Қызылорда	-	-	-
Маңғыстау	-	-	-
Павлодар	78 237,2	54 193,0	24 044,2
Солтүстік Қазақстан	336 464,0	270 964,2	65 499,8
Түркістан	49 832,3	18 800,0	31 032,3
Ұлытау	2 144,5	137,8	2 006,7
Шығыс Қазақстан	9 719,9	5 567,1	4 152,8

2-кесте

Ауыл шаруашылығы дақылдарының (жаздық) жай-күйін көрсете отырып, олардың егіс алаңы

Облыс атауы	Егіс алаңы, га	Ауыл шаруашылығы дақылдарының жағдайы				
		өте нашар	нашар	қанағаттанарлық	жақсы	өте жақсы
Қазақстан Республикасы	15 318 651,8	1 309 001,6	2 796 008,0	7 319 229,0	2 858 399,9	1 036 013,3
Абай	297 919,5	15 094,3	55 737,9	166 969,9	58 424,7	1 692,7
Ақмола	4 432 297,8	267 268,8	384 699,5	2 562 133,3	909 906,9	308 289,3
Ақтөбе	267 666,5	27 714,1	60 463,5	95 254,3	65 407,6	18 827,0
Алматы	112 188,9	11 680,9	22 353,3	35 471,8	27 116,5	15 566,4
Батыс Қазақстан	272 341,1	20 163,7	41 264,2	123 785,6	41 778,9	45 348,7
Жамбыл	194 023,4	17 943,8	26 264,7	57 535,5	62 240,6	30 038,8
Жетісу	209 450,8	17 911,4	35 691,9	76 182,0	49 075,8	30 589,7
Қарағанды	991 502,2	45 717,0	55 295,0	592 815,5	219 323,6	78 351,1
Қостанай	3 897 605,8	547 157,6	1 127 441,1	1 515 651,9	506 246,7	201 108,5
Қызылорда	87 504,5	7 946,0	15 572,8	29 522,7	18 934,3	15 528,7
Павлодар	1 015 466,1	110 625,0	273 910,0	452 970,6	141 281,4	36 679,1
Солтүстік Қазақстан	3 074 843,8	183 117,9	623 268,1	1 391 336,0	663 219,6	213 902,2
Түркістан	222 309,1	13 264,7	33 054,2	86 502,1	54 483,2	35 004,9
Ұлытау	20 901,0	1 994,9	5 578,7	11 586,3	1 180,8	560,3
Шығыс Қазақстан	222 442,7	21 401,5	35 405,7	121 501,8	39 679,3	4 454,4
Шымкент қаласы	188,6	0,0	7,4	9,7	100,0	71,5

Жайылым жерлерінің алаңы және жағдайы бойынша*

Облыс атауы	Жайылым жерлерінің алаңы, га	Жайылым алқаптарының алаңы, жағдайы бойынша, га					
		өсімдік жамылғысы жоқ	өте нашар	нашар	қанағаттанарлық	жақсы	өте жақсы
Қазақстан Республикасы	80 845 312,0	4 113 778,7	40 564 309,5	25 794 616,5	8 266 877,8	1 709 896,7	395 832,8
Абай	7 614 133,6	408 027,6	3 500 699,5	3 037 805,8	548 183,0	93 787,3	25 630,4
Ақмола	4 186 939,3	143 056,6	1 457 327,1	1 868 555,0	580 882,0	113 475,1	23 643,5
Ақтөбе	11 688 953,1	102 525,7	5 064 680,2	4 314 826,6	1 900 680,1	287 310,9	18 929,6
Алматы	3 385 189,3	153 776,7	2 082 298,6	606 479,8	362 282,1	148 476,1	31 876,0
Атырау	2 481 171,7	211 056,1	1 568 000,7	656 492,2	39 677,5	5 191,8	753,4
Батыс Қазақстан	6 405 187,3	27 953,0	3 176 876,5	2 785 319,1	366 735,9	44 413,0	3 889,8
Жамбыл	3 435 084,3	259 185,4	2 568 801,7	459 774,2	112 686,7	29 934,2	4 702,1
Жетісу	3 729 561,4	186 793,9	2 125 930,9	823 557,8	360 048,1	197 565,4	35 665,3
Қарағанды	10 072 015,4	520 098,2	4 903 391,6	3 687 504,1	862 695,2	93 775,9	4 550,4
Қостанай	4 494 888,7	89 497,7	573 497,2	1 919 275,4	1 494 568,9	288 377,5	129 672,0
Қызылорда	1 991 243,9	409 849,6	921 127,2	463 926,8	139 525,3	50 467,7	6 347,3
Маңғыстау	2 353 026,0	373 917,8	1 846 796,1	119 761,3	12 118,9	431,9	0,0
Павлодар	4 774 989,0	103 592,7	2 211 358,8	2 012 736,0	385 908,1	53 265,5	8 127,9
Солтүстік Қазақстан	2 115 060,1	127 035,8	734 917,7	858 344,0	319 141,4	62 676,0	12 945,2
Түркістан	3 281 090,0	299 382,5	2 416 024,6	357 720,2	139 816,6	61 196,1	6 950,0
Ұлытау	6 154 209,2	433 382,4	4 552 991,2	1 008 176,0	150 322,2	8 938,3	399,1
Шығыс Қазақстан	2 682 468,3	264 647,0	859 589,9	814 317,9	491 580,2	170 582,5	81 750,8
Астана қаласы	-	-	-	-	-	-	-
Алматы қаласы	24,5	-	-	4,9	8,6	11,0	-
Шымкент қаласы	76,9	-	-	39,4	17,0	20,5	-

* «Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер» жерқоры санатында ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлер жоқ.

4-кесте

Бидайдың егіс алаңы, олардың жай-күйін көрсете отырып

Облыс атауы	Егіс алаңы, га	Ауыл шаруашылы дақылдарының жағдайы				
		өте нашар	нашар	қанағаттанарлық	жақсы	өте жақсы
Қазақстан Республикасы	12 441 034,8	970 767,7	2 396 366,3	6 107 167,6	2 208 143,3	758 589,9
Абай	235 294,4	14 267,9	45 044,6	136 054,9	39 185,7	741,3
Ақмола	3 931 045,6	211 293,5	346 557,6	2 264 166,8	822 879,3	286 148,4
Ақтөбе	203 119,7	23 455,9	49 817,0	77 570,8	35 506,9	16 769,1
Алматы	28 943,5	4 629,0	5 516,8	4 914,4	8 453,7	5 429,6
Батыс Қазақстан	198 433,0	11 703,0	27 854,6	88 978,0	33 289,1	36 608,3
Жамбыл	1 368,5	104,2	132,3	466,9	531,4	133,7
Жетісу	69 778,0	5 748,6	12 363,5	23 872,7	17 068,4	10 724,8
Қарағанды	797 480,9	32 631,0	38 811,6	492 670,3	172 347,5	61 020,5
Қостанай	3 478 287,0	438 911,3	1 105 640,7	1 390 934,4	411 502,6	131 298,0
Қызылорда	5 645,6	157,0	51,2	183,5	1 566,9	3 687,0
Павлодар	734 647,2	50 181,4	207 395,0	354 535,5	95 930,1	26 605,2
Солтүстік Қазақстан	2 435 453,6	151 262,5	499 569,6	1 113 620,9	515 570,8	155 429,8
Түркістан	139 841,8	8 984,0	26 037,6	57 590,0	26 232,3	20 997,9
Ұлытау	13 887,0	1 339,6	4 557,9	7 069,3	768,9	151,3
Шығыс Қазақстан	167 779,0	16 098,8	27 016,0	94 532,0	27 302,2	2 830,0
Шымкент қаласы	30,0	0,0	0,3	7,2	7,5	15,0

5-кесте

Арпаның егіс алаңы, олардың жай-күйін көрсете отырып

Облыс атауы	Егіс алаңы, га	Ауыл шаруашылы дақылдарының жағдайы				
		өте нашар	нашар	қанағаттанарлық	жақсы	өте жақсы
Қазақстан Республикасы	2 099 150,5	248 555,9	283 864,3	905 479,9	476 215,0	185 035,4
Абай	26 552,2	26,8	1 322,3	9 448,1	15 755,0	-
Ақмола	459 489,6	49 817,5	34 591,0	270 554,8	82 720,1	21 806,2
Ақтөбе	63 673,9	4 048,0	10 386,1	17 683,6	29 554,4	2 001,8
Алматы	60 286,4	4 294,6	13 841,8	24 136,0	11 773,9	6 240,1
Батыс Қазақстан	71 126,9	7 763,9	12 937,3	33 782,6	8 464,4	8 178,7
Жамбыл	192 654,9	17 839,5	26 132,4	57 068,6	61 709,3	29 905,1

Жетісу	137 750,8	12 054,5	23 134,8	51 290,6	31 590,8	19 680,1
Қарағанды	180 979,9	12 322,5	14 759,1	93 145,0	45 204,4	15 548,9
Қостанай	279 657,3	87 375,3	14 022,2	76 221,1	69 149,8	32 888,9
Қызылорда	191,8	157,4	-	-	-	34,4
Павлодар	134 431,8	29 799,6	31 826,6	47 871,9	18 739,1	6 194,6
Солтүстік Қазақстан	402 879,2	17 563,6	90 667,9	176 628,6	79 450,0	38 569,1
Түркістан	39 402,2	1 747,2	2 235,7	20 472,8	12 260,1	2 686,4
Ұлытау	6 406,6	188,4	1 020,9	4 517,1	411,9	268,3
Шығыс Қазақстан	43 659,2	3 557,1	6 978,8	22 659,1	9 431,4	1 032,8
Шымкент қаласы	7,8	-	7,4	-	0,4	-

6-кесте

Сұлының егіс алаңы олардың жай-күйін көрсете отырып

Облыс атауы	Егістік алаңы, га	Ауыл шаруашылы дақылдарының жағдайы				
		өте нашар	нашар	қанағаттанарлық	жақсы	өте жақсы
Қазақстан Республикасы	208 115,0	33 699,9	21 461,8	94 278,4	29 640,6	29 034,3
Абай	4 146,2	64,8	298,9	1 451,7	1 484,5	846,3
Ақмола	41 762,6	6 157,8	3 551,0	27 411,8	4 307,5	334,5
Ақтөбе	872,8	210,2	260,5	0,0	346,4	55,7
Алматы	432,7	1,2	119,6	35,2	124,9	151,8
Батыс Қазақстан	2 781,1	696,7	472,3	1 024,9	25,3	561,9
Жетісу	1 126,5	61,9	147,5	513,4	269,3	134,4
Қарағанды	13 041,5	763,5	1 724,4	7 000,1	1 771,8	1 781,7
Қостанай	58 083,7	14 381,5	2 981,9	18 851,4	2 154,2	19 714,7
Қызылорда	4,7	-	-	-	-	4,7
Павлодар	31 155,1	6 355,9	5 867,7	13 436,2	4 671,4	823,9
Солтүстік Қазақстан	46 735,7	3 421,8	4 967,2	21 847,0	12 465,1	4 034,6
Ұлытау	607,5	466,9	0,0	0,0	0,0	140,6
Шығыс Қазақстан	7 364,9	1 117,7	1 070,8	2 706,7	2 020,2	449,5

7-кесте

Күріштің егіс алаңы, олардың жай-күйін көрсете отырып

Облыс атауы	Егістік алаңы, га	Ауыл шаруашылы дақылдарының жағдайы				
		өте нашар	нашар	қанағаттанарлық	жақсы	өте жақсы
Қазақстан Республикасы	88 177,4	8 542,3	16 021,8	32 769,1	19 426,9	11 417,3
Алматы	5 802,2	771,6	344,9	2 390,5	1 900,1	395,1
Жетісу	795,6	46,4	46,1	505,3	147,3	50,5
Қызылорда	80 691,6	7 631,5	15 521,6	29 207,9	17 358,9	10 971,7
Түркістан	888,0	92,8	109,2	665,4	20,6	-

8-кесте

Дәнді дақылдар өнімділігінің болжамды мәні*

Облыс атауы	Шаруашылықтардың барлық санаты	Оның ішінде		
		ауыл шаруашылығы кәсіпорындары	дара кәсіпкерлер және шаруа немесе фермер қожалықтары	жұртшылық шаруашылығы
Қазақстан Республикасы	12,8	12,8	12,8	12,8
Абай	9,2	9,2	9,2	9,2
Ақмола	9,6	9,6	9,6	9,6
Ақтөбе	8,0	8,0	8,0	8,0
Алматы	20,3	20,3	20,3	20,3
Батыс Қазақстан	7,5	7,5	7,5	7,5
Жамбыл	15,4	15,4	15,4	15,4
Жетісу	18,6	18,6	18,6	18,6
Қарағанды	9,5	9,5	9,5	9,5
Қостанай	11,0	11,0	11,0	11,0
Қызылорда	25,0	25,0	25,0	25,0
Павлодар	7,8	7,8	7,8	7,8
Солтүстік Қазақстан	14,8	14,8	14,8	14,8

ц/га

Түркістан	18,3	18,3	18,3	18,3
Ұлытау	8,4	8,4	8,4	8,4
Шығыс Қазақстан	9,2	9,2	9,2	9,2

*Зерттеу тамыз айында дәнді дақылдардың белсенді пісетін кезеңінде жүргізіледі.

9-кесте

Жекелеген дәнді дақылдар өнімділігінің болжамды мәні*

Облыс атауы	Бидай	Арпа	Сұлы	Күріш	ц/га
Қазақстан Республикасы	10,1	10,5	7,3		35,6
Абай	10,6	12,4	11,7		-
Ақмола	10,4	11,7	9,8		-
Ақтөбе	13,9	13,9	9,5		-
Алматы	12,5	20,1	16,8		31,3
Батыс Қазақстан	9,9	10,0	5,7		-
Жамбыл	13,8	12,6	-		-
Жетісу	12,2	17,4	13,1		25,8
Қарағанды	8,5	6,5	6,1		-
Қостанай	9,9	10,9	7,2		-
Қызылорда	15,2	5,1	10,3		29,6
Павлодар	9,9	3,5	5,6		-
Солтүстік Қазақстан	10,6	13,7	8,5		-
Түркістан	14,9	16,7	-		55,8
Ұлытау	8,8	10,9	7,6		-
Шығыс Қазақстан	11,2	13,7	12,9		-

*Зерттеу тамыз айында дәнді дақылдардың белсенді пісетін кезеңінде жүргізіледі.

Шығаруға жауапты: Ауыл шаруашылығы статистикасы және ұлттық санақтар департаменті	Департамент директоры: А. Джартыбаева Тел. +7 7172 749162	Орындаушы: Г. Курманбаева Тел. +7 7172 749283 E-mail: gu.kurmanbaeva @aspire.gov.kz	Мекен-жай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер үйі, 4 кіреберіс
---	--	--	--

© Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы